

II

(Tiesību akti, kuri pieņemti, piemērojot EK/Euratom līgumus, un kuru publicēšana nav obligāta)

LĒMUMI

KOMISIJA

KOMISIJAS LĒMUMS

(2009. gada 13. jūlijs)

par valsts atbalsta shēmu C 6/04 (ex NN 70/01) un C 5/05 (ex NN 71/04), ko Itālija īstenojusi par labu siltumnīcu kultūru audzētājiem (atbrīvošana no akcīzes nodokļa dīzeļdegvielai, kuru izmanto siltumnīcu apsildīšanai)

(izziņots ar dokumenta numuru C(2009) 5497)

(Autentisks ir tikai teksts itāļu valodā)

(2009/944/EK)

EIROPAS KOPIENU KOMISIJA,

ņemot vērā Eiropas Kopienas dibināšanas līgumu un jo īpaši tā 88. panta 2. punkta pirmo daļu,

pēc tam, kad ieinteresētajām personām ir lūgts iesniegt savus apsvērumus saskaņā ar iepriekš minēto pantu, un ņemot vērā iesniegtos apsvērumus,

tā kā:

I. PROCEDŪRA

- (1) Ar 2000. gada 28. septembra un 2000. gada 17. oktobra vēstuli Komisijas dienesti, pamatojoties uz to rīcībā esošo informāciju, pieprasīja Itālijas iestādēm paskaidrojumus par piemēroto daļējo atbrīvojumu no akcīzes nodokļa dīzeļdegvielai, kuru izmanto lauksaimniecībā, atbilstoši 2000. gada 30. septembra Dekrētam Nr. 268, kas nosaka neatliekamus pasākumus fizisko personu ienākumu nodokļa un akcīzes nodokļa jomā.
- (2) Itālijas iestādes iesniedza Komisijai pieprasītos paskaidrojumus ar 2000. gada 31. oktobra un 2000. gada 3. novembra vēstuli.
- (3) Pēc šo paskaidrojumu izvērtēšanas Komisija ar 2000. gada 20. novembra vēstuli pieprasīja Itālijas iestādēm jaunu informāciju par atbrīvošanu no akcīzes nodokļa.

- (4) Nesaņēmuši atbildi četrus nedēļu laikā, kā bija noteikts iepriekš minētajā vēstulē, Komisijas dienesti ar 2001. gada 26. aprīļa vēstuli nosūtīja Itālijas iestādēm atgādinājumu, norādot, ka, nesaņemot no tām atbildi, tie patur iespēju piedāvāt Komisijai nosūtīt rīkojumu sniegt informāciju atbilstoši 10. panta 3. punktam Padomes 1999. gada 22. marta Regulā (EK) Nr. 659/1999, ar ko nosaka sīki izstrādātus noteikumus EK līguma 93. panta piemērošanai ⁽¹⁾ (tagadējais 88. pants).

- (5) Ar 2001. gada 10. maija vēstuli Itālijas Pastāvīgā pārstāvniecība Eiropas Savienībā iesniedza Komisijai papildu informāciju, ko tā 2001. gada 26. aprīļa vēstulē pieprasīja Itālijas iestādēm.

- (6) Ar 2001. gada 2. augusta vēstuli Komisijas dienesti, pamatojoties uz iepriekš minēto informāciju, paziņoja par lietas NN 70/01 uzsākšanu saistībā ar nepaziņotu valsts atbalstu un pieprasīja Itālijas iestādēm jaunu informāciju.

- (7) Nesaņēmuši atbildi noteiktajā laikā, Komisijas dienesti nosūtīja Itālijas iestādēm jaunu atgādinājumu, vēlreiz pievēršot uzmanību tam, ka, neievērojot četrus nedēļu termiņu atbildes sniegšanai, tie patur iespēju piedāvāt Komisijai nosūtīt rīkojumu sniegt informāciju saskaņā ar Regulas (EK) Nr. 659/1999 10. panta 3. punktu. Atbildes iesniegšanas termiņš beidzās 2003. gada augusta sākumā.

⁽¹⁾ OV L 83, 27.3.1999., 1. lpp.

- (8) Nesaņēmusi atbildi iepriekš minētajā laikā, Komisija ar 2003. gada 10. oktobra lēmumu⁽²⁾ pieprasīja Itālijai sniegt visu 2001. gada 2. augustā pieprasīto informāciju, precizējot, ka, nesaņemot Itālijas iestāžu atbildi, tā patur iespēju sākt Līguma 88. panta 2. punktā paredzēto procedūru.
- (9) Nesaņēmusi atbildi uz rīkojumu sniegt informāciju, ar 2004. gada 19. februāra vēstuli Komisija paziņoja Itālijas iestādēm par lēmumu uzsākt Līguma 88. panta 2. punktā paredzēto procedūru attiecībā uz 2000. gada 30. septembra Dekrēta Nr. 268 (dokumentācija C 6/04) 5. panta 5. punkta noteikumiem.
- (10) Lēmums sākt paredzēto procedūru publicēts *Eiropas Savienības Oficiālajā Vēstnesī*⁽³⁾. Komisija ir uzaicinājusi ieinteresētās personas iesniegt apsvērumus par šo atbalsta shēmu.
- (11) Komisija ir saņēmusi ieinteresēto trešo personu apsvērumus par atbalsta shēmu, ar 2004. gada 27. aprīļa vēstuli apsvērumi ir iesniegti Itālijai, dodot iespēju tos komentēt.
- (12) Itālija nav sniegusi komentārus par šiem apsvērumiem, bet pēc tam, kad bija lūgusi un saņēmusi termiņa pagarinājumu pirms procedūras uzsākšanas saskaņā ar Līguma 88. panta 2. punktu, nosūtīja atbildi par šo procedūru ar 2004. gada 21. jūnija vēstuli, kas reģistrēta 2004. gada 25. jūnijā.
- (13) Pēc 2004. gada 19. februāra vēstules nosūtīšanas, ar ko tika paziņota procedūras uzsākšana, kuru paredz Līguma 88. panta 2. punkts saistībā ar 2000. gada 30. septembra Dekrēta Nr. 268 5. panta 5. punktu, Komisija iepazinās ar informāciju, saskaņā ar kuru siltumnīcu kultūru audzētāji patiesībā saņem pilnīgu atbrīvojumu no akcīzes nodokļa dižeļdegvielai, kuru izmanto siltumnīcu apsildīšanai. Ar 2004. gada 10. jūnija faksu tā pieprasīja Itālijas iestādēm informāciju par šo pilnīgo atbrīvojumu.
- (14) Ar 2004. gada 28. jūlija vēstuli, kas reģistrēta 2004. gada 3. augustā, Itālijas Pastāvīgā pārstāvniecība Eiropas Savienībā paziņoja Komisijai Itālijas iestāžu atbildi uz iepriekš minēto 2004. gada 10. jūnija vēstuli. No šīs atbildes izriet, ka iepriekš minētais papildu atbrīvojums tika noteikts ar vairākiem tiesību aktiem: 2000. gada 23. decembra Likuma Nr. 388 24. panta 3. punktu, 2001. gada 21. decembra Likuma Nr. 448 13. panta 3. punktu, 2002. gada 27. decembra Likuma Nr. 289 19. panta 4. punktu un 2003. gada 24. decembra Likuma Nr. 350 2. panta 4. punktu.
- (15) Pamatojoties uz šo informāciju, Komisijas dienesti nolēma uzsākt jaunu lietu par nepaziņotajiem atbalstiem ar numuru NN 71/04, lai izvērtētu minētā papildu atbrīvojuma saderību ar kopējo tirgu, un ar 2004. gada 4. novembra vēstuli informēja par to Itālijas iestādes.
- (16) Ar 2005. gada 24. janvāra vēstuli Komisija paziņoja Itālijas valdībai par lēmumu uzsākt EK Līguma 88. panta 2. punktā paredzēto procedūru attiecībā uz iepriekš minēto papildu atbrīvojumu, ko nosaka 2000. gada 23. decembra Likuma Nr. 388 24. panta 3. punkts, 2001. gada 21. decembra Likuma Nr. 448 13. panta 3. punkts, 2002. gada 27. decembra Likuma Nr. 289 19. panta 4. punkts un 2003. gada 24. decembra Likuma Nr. 350 2. panta 4. punkts (lieta C 5/05).
- (17) Lēmums sākt procedūru publicēts *Eiropas Savienības Oficiālajā Vēstnesī*⁽⁴⁾. Komisija ir uzaicinājusi ieinteresētās personas iesniegt apsvērumus par šo atbalsta shēmu.
- (18) Komisija nav saņēmusi ieinteresēto trešo personu apsvērumus.
- (19) Ar 2005. gada 21. februāra vēstuli, kas reģistrēta 2005. gada 22. februārī, Itālijas Pastāvīgā pārstāvniecība Eiropas Savienībā paziņoja Komisijai Itālijas iestāžu atbildi attiecībā uz procedūras uzsākšanu saskaņā ar Līguma 88. panta 2. punktu par minēto papildu atbrīvojumu.
- (20) Ar 2007. gada 27. septembra vēstuli Komisijas dienesti pieprasīja Itālijas iestādēm papildu informāciju pa šo atbalstu un par atbildēm saistībā ar procedūras uzsākšanu, ko paredz Līguma 88. panta 2. punkts. Itālijas iestādes tika īpaši aicinātas pamatot argumentu, saskaņā ar kuru atbalsts iekļaujas Itālijas nodokļu sistēmas kopumā, un izanalizēt, vai šo atbalstu nevar pamatot, ņemot vērā Kopienas pamatnostādņu noteikumus par atbalsta sniegšanas brīdī piemērotu valsts atbalstu vides aizsardzībai⁽⁵⁾. Itālijas varas iestādēm tika dots mēnesis laika, lai sagatavotu pieprasīto papildu informāciju.
- (21) Nesaņēmuši atbildi no Itālijas iestādēm, Komisijas dienesti 2008. gada 15. oktobrī ar faksu nosūtīja tām atgādinājumu, kurā precizēja, ka, nesaņemot atbildi jaunā termiņā – viena mēneša laikā –, tie patur tiesības piedāvāt Komisijai nosūtīt rīkojumu sniegt informāciju saskaņā ar Regulas (EK) Nr. 659/1999 10. panta 3. punktu.

(2) Lēmums C(2003) 3802 kas, Itālijai paziņots ar 2003. gada 13. oktobra vēstuli SG(2003) D/232244.

(3) OV C 69, 19.3.2004., 8. lpp.

(4) OV C 101, 27.4.2005., 17. lpp.

(5) OV C 37, 3.2.2001., 3. lpp.

- (22) Nesaņēmusi atbildi noteiktajā laikā, Komisija ar 2008. gada 5. decembra vēstuli⁽⁶⁾ nosūtīja Itālijai iepriekš minēto rīkojumu.
- (23) Ar 2009. gada 5. februāra elektroniskā pasta vēstuli, kas reģistrēta 2009. gada 9. februārī, Itālijas Pastāvīgā pārstāvniecība Eiropas Savienībā iesniedza Komisijai Itālijas iestāžu atbildi uz iepriekš minēto rīkojumu.
- (24) Pēc 2009. gada 21. aprīļa sanāksmes ar Komisijas dienestiem Itālijas iestādes iesniedza jaunu vēstuli, kuru 2009. gada 19. maijā nodeva Itālijas Pastāvīgā pārstāvniecība Eiropas Savienībā.

II. APRAKSTS

- (25) Ar 2000. gada 30. septembra Dekrēta Nr. 268 5. panta 5. punktu noteikts, ka laikposmā no 2000. gada 3. oktobra līdz 31. decembrim attiecībā uz dīzeļdegvielu, kuru izmanto siltumnīcu apsildīšanai, akcīzes nodokli piemēro 5 % apmērā no tā, ko piemēro dīzeļdegvielai, kuru izmanto kā degvielu.
- (26) Minētā dekrēta 6. panta 1. punkts nosaka, ka tajā pašā laikposmā lauksaimniecībā izmantotajai dīzeļdegvielai akcīzes nodokļa likme atbilst 22 % no tās, kas piemērota dīzeļdegvielai kā degvielai un akcīzes nodoklis benzīnam atbilst 49 % no parastās likmes.
- (27) 2000. gada 23. decembra Likuma Nr. 388 24. panta 3. punkts, 2001. gada 21. decembra Likuma Nr. 448 13. panta 3. punkts, 2002. gada 27. decembra Likuma Nr. 289 19. panta 4. punkts un 2003. gada 24. decembra Likuma Nr. 350 2. panta 4. punkts nosaka pilnīgu atbrīvojumu no akcīzes nodokļa dīzeļdegvielai, kuru Itālijā izmanto siltumnīcu apsildīšanai. Atbrīvojums attiecas uz šādiem periodiem: no 2001. gada 1. janvāra līdz 30. jūnijam, visu 2002. gadu, visu 2003. gadu un visu 2004. gadu.

III. PIRMĀ PROCEDŪRAS UZSĀKŠANA, KĀ PAREDZĒTS LĪGUMA 88. PANTA 2. PUNKTĀ (LIETA C 6/04)

- (28) Komisija ir uzsākusi procedūru, ko paredz Līguma 88. panta 2. punkts, attiecībā uz 2000. gada 30. septembra Dekrēta Nr. 268 5. panta 5. punkta noteikumiem, jo tai bija šaubas par saderību ar kopējo tirgu, papildus sama-

zinot akcīzes nodokli 17 procentu apmērā siltumnīcu kultūru audzētājiem, kuri siltumnīcu apsildīšanai izmanto dīzeļdegvielu, salīdzinājumā ar pārējiem lauksaimniecības uzņēmumiem. Šīs šaubas izrietēja no fakta, ka, neraugoties uz nosūtīto rīkojumu sniegt informāciju, Itālijas iestādes nebija iesniegušas nevienu pierādījuma elementu atbrīvojuma pamatojumam saskaņā ar konkurences likumu (tās vispār nav atbildējušas uz rīkojumu). Šaubas pastiprināja akcīzes nodokļa atvieglojuma apstrīdamā atbilstība, ņemot vērā Padomes 1992. gada 19. oktobra Direktīvu 92/81/EEK par akcīzes nodokļa saskaņošanu attiecībā uz minerāļlāzēm⁽⁷⁾ un direktīvu, ar ko to atcēla, tas ir, Padomes 2003. gada 27. oktobra Direktīvu 2003/96/EK, ar kuru pārkārto Kopienas noteikumus par nodokļu uzlikšanu energoproduktiem un elektroenerģijai⁽⁸⁾.

IV. ITĀLIJAS IESTĀŽU ATBILDE UZ PIRMĀS PROCEDŪRAS UZSĀKŠANU, KAS PAREDZĒTA LĪGUMA 88. PANTA 2. PUNKTĀ

- (29) 2004. gada 21. jūnija vēstulē Itālijas iestādes norādīja, ka atbrīvojumu no akcīzes nodokļa nevar uzskatīt par valsts atbalstu, bet ka tas jāizskata attiecīgi Direktīvas 92/81/EEK un 2003/96/EK 8. panta 2. punkta f) apakšpunkta un 15. panta 3. punkta ietvaros. Raugoties no to viedokļa, siltumnīcu kultūru audzēšana ietilpst "lauksaimniecības un dārzkopības sektora darbu" kategorijā, kurai Kopienas tiesības pieļauj dalībvalstīm piemērot daļēju vai pilnīgu akcīzes nodokļu atbrīvojumu, un nodokļu atbrīvojums siltumnīcu kultūru audzēšanai nerada diskrimināciju lauksaimniecības un dārzkopības sektorā, jo pastāv diferencēti atbrīvojumi un visiem lauksaimniecības nozares uzņēmumiem ir brīva izvēle, vai nodarboties ar audzēšanu lauka platībās vai siltumnīcās.
- (30) Pēc Itālijas iestāžu domām, strīdīgā sistēma attiecas vienīgi uz nodokļiem, un to vajadzētu aplūkot no šāda skatu punkta, lai analīze aptvertu visas Eiropas Savienības valstis, tādējādi izvairoties no situācijas, kad, koncentrējoties uz vienu nacionālo gadījumu, tiek pārkāpts dalībvalstu princips *par condicio*. Šajā sakarā Itālijas iestādes savu nostāju balsta uz politisku vienošanos, kas noslēgta starp Padomi un Komisiju 2003. gada 19. marta *Ecofin* Padomes sanāksmes laikā, saskaņā ar kuru izņēmumi vispārējā nodokļu sistēmā vai diferenciācija tās iekšienē, kuru pamato ar nodokļu sistēmas dabu vai vispārējām raksturīgām pazīmēm, neietver valsts atbalstu.
- (31) Noslēgumā Itālijas iestādes piebilst, ka, pēc to rīcībā esošajiem secinājumiem un informācijas, paredzētā sistēma "nekaitē iekšējā tirgus pareizai darbībai un nesatur konkurences izkropļojumus" (atsauce uz Direktīvas 2003/96/EK 24. apsvērumu).

⁽⁶⁾ Vēstule SG-Greffé (2008) D/207739.

⁽⁷⁾ OV L 316, 31.10.1992., 12. lpp.

⁽⁸⁾ OV L 283, 31.10.2003., 51. lpp.

**V. IEINTERESĒTO TREŠO PERSONU APSVĒRUMI PĒC
PIRMĀS PROCEDŪRAS UZSĀKŠANAS, KAS
PAREDZĒTA LĪGUMA 88. PANTA 2. PUNKTĀ**

- (32) Ar 2004. gada 19. aprīļa vēstuli, kas reģistrēta 2004. gada 21. aprīlī, Komisija ir saņēmusi vienas ieinteresētās personas apsvērumus pēc pirmās procedūras uzsākšanas, kas paredzēta Līguma 88. panta 2. punktā.
- (33) Savā vēstulē ieinteresētā trešā persona apraksta tā tirgus nestabilitāti, kurā tā darbojas, un problēmas, kas saistītas ar siltumnīcu apsildīšanai izmantotās degvielas cenu celšanos. Pēc trešās ieinteresētās personas domām, gadījumā, ja Komisija iestātos pret minēto atbrīvojumu, daudzi uzņēmumi būtu spiesti pārtraukt darbu vai samazināt degvielas patēriņu savu siltumnīcu apsildīšanai, kas novestu pie viņu produkcijas kvalitātes krišanās. Turklāt Beļģijā un Nīderlandē apsildīšanai izmantotās degvielas (piemēram, metāns un šķidrās kurināmais) cenas ir par 20 līdz 40 % zemākas, salīdzinot ar lauksaimniecības dīzeļdegvielas cenu Itālijā un līdz ar to nevar radīt konkurences izkropļojumus. Visbeidzot, pēc šīs personas domām, tās darbības jomā joprojām pieaug to uzņēmumu skaits, kas siltumnīcu apsildīšanai izmanto metānu.

**VI. OTRĀS PROCEDŪRAS UZSĀKŠANA, KAS
PAREDZĒTA LĪGUMA 88. PANTA 2. PUNKTĀ
(LIETA C 5/05)**

- (34) Komisija uzsāka otru procedūru, kas paredzēta Līguma 88. panta 2. punktā, pēc tam kad bija iepazinies ar informāciju, kura pierādīja, ka Itālijas siltumnīcu kultūru audzētāju saņemtais akcīzes nodokļu atbrīvojums īstenībā ir daudz lielāks nekā pirmās procedūras uzsākšanas gaitā analizētais. Pirmās procedūras uzsākšanas saistībā izteiktās šaubas, kas cita starpā bija saistītas ar faktu, ka Itālijas iestādes nebija atbildējušas uz rīkojumu sniegt informāciju, pastiprināja minēto iestāžu atbilde uz pirmās procedūras atvēršanu. Būtībā Komisijas izteiktās šaubas saistībā ar otrās procedūras uzsākšanu bija pamatotas ar šādiem apsvērumiem:

- a) Itālijas iestādes uzskata, ka atbrīvojumu no akcīzes nodokļa degvielai neatkarīgi no tā apmēra nevar uzskatīt par valsts atbalstu, bet gan fiskālas dabas pasākumu, kas pamatots ar shēmas raksturu, kurā tas iekļaujas, tomēr tās nav minējušas nevienu faktu, kas apstiprina šo argumentu;
- b) cits Itālijas iestāžu minēts arguments ir, ka atbrīvojums no akcīzes nodokļa nerada konkurences izkro-

plojumu, jo dārzkopji atbrīvojumu var izmantot, brīvi izvēloties audzēt siltumnīcu kultūras; šis arguments šķiet apšaubāms, jo atbrīvojums nebija iecerēts kā mudinājums pārstrukturēt saimniecisko darbību pārejai uz audzēšanu siltumnīcās, bet drīzāk – lai atvieglotu esošo siltumnīcu kultūru audzētāju finanšu slogu, kas saistīts ar viņu darbību;

- c) attiecībā uz jautājumu par konkurences izkropļojumu Itālijas iestādes joprojām apgalvo, ka, balstoties uz to rīcībā esošajiem oficiālajiem datiem, siltumnīcu kultūru audzētājiem piešķirtais pilnīgais atbrīvojums nerada izkropļojumus; Komisijai nav skaidrs, kā minētās iestādes var izteikt šādu apgalvojumu, jo 2004. gada 10. jūnijā ar teleksu nosūtītajā atbildē Komisijas dienestiem (sk. 14. apsvērumu) tās apgalvo, ka nevar sniegt precīzus datus par summām, kuras siltumnīcu kultūru audzētāji varējuši ietaupīt, pateicoties pilnīgam atbrīvojumam;
- d) Itālijas iestādes, aizstāvojot pieņēmumu, ka nepastāv valsts atbalsts, nav norādījušas, kāds konkurences likums, pēc to domām, pamatotu pilnīga atbrīvojuma no akcīzes nodokļa saderību ar kopējo tirgu;
- e) nevar izslēgt, ka atbrīvojums būtu piešķirts, pārkāpjot Direktīvu 92/81/EEK un Direktīvu 2003/96/EK.

**VII. ITĀLIJAS IESTĀŽU ATBILDE UZ OTRĀS
PROCEDŪRAS UZSĀKŠANU, KAS PAREDZĒTA
LĪGUMA 88. PANTA 2. PUNKTĀ**

- (35) 2005. gada 21. februāra vēstulē Itālijas iestādes vispirms apgalvoja, ka otrā procedūra būtībā attiecas uz tiem pašiem jautājumiem, kas aplūkoti pirmās procedūras uzsākšanā, un ka to formulētie apsvērumi, atbildot uz pirmās procedūras uzsākšanu, paliek spēkā. Turklāt atbildi tās papildināja ar šādiem skaidrojumiem:

- a) dalībvalstu veiktā akcīzes nodokļa regulēšana neveido valsts atbalstu Līguma 87. panta 1. punkta nozīmē. 2003. gada 19. marta *Ecofin* padomes secinājumi, saskaņā ar kuriem izņēmumi vispārējā nodokļu sistēmā vai diferencēšana tās ietvaros, kas pamatota ar nodokļu sistēmas raksturu vai vispārējām raksturīgām pazīmēm, neveido valsts atbalstu, ir Kopienas finanšu iestāžu prioritārās kompetences noteicošs elements. Līdz ar to informācija par sistēmas raksturu vai vispārējām pazīmēm tiks sniegta pieminētajām finanšu iestādēm pēc to pieprasījuma;

b) Direktīvas 2003/96/EK 15. panta 1. punkta formulējumu "neskarot citus Kopienas noteikumus" nevar interpretēt tā, ka tas padara Līguma 87. un 88. pantu piemērojumu visiem samazināšanas vai atbrīvošanas pasākumiem, jo, ja Kopienas likumdevējs būtu gribējis pakļaut visus akcīzes modulācijas pasākumus Līguma 87. un 88. pantam, tad būtu izteicis šo gribu, iekļaujot norādi uz minētajiem pantiem saskaņā ar likuma interpretācijas pamatprincipu *lex ubi voluit dixit*. No otras puses, jebkurā Kopienas aktā likumdevēja griba pakļaut noteiktus pasākumus valsts atbalsta normām ir skaidri izteikta un nevis formulēta vispārējā veidā kā "neskarot citus Kopienas noteikumus". Un vēl jo vairāk skaidrs un noteikts formulējums ir nepieciešams tādēļ, ka tāda pasākuma noteikšanai kā "ietver valsts atbalstu" vai "neietver valsts atbalstu" ir liels iespaids uz šā pasākuma raksturu, īstenošanas kārtību un izpildes ilgumu;

c) tas, ka pasākums nekaitē iekšējā tirgus normālai darbībai un nerada konkurences izkropļojumus, ir objektīvs fakts, un attiecīgi ražotāju iegūtie ietaupījumi, pateicoties šim pasākumam, kļūst nenozīmīgi.

VIII. ITĀLIJAS IESTĀŽU ATBILDE UZ 2008. GADA 5. DECEMBRA RĪKOJUMU SNIEGT INFORMĀCIJU

(36) Itālijas iestādes 2009. gada 5. februāra vēstulē vispirms atgriežas pie temata par valsts atbalsta saderību ar Direktīvas 92/81/EEK noteikumiem, kas, pēc to domām, nepietiekami paskaidro akcīzes nodokļu atbrīvojuma vai samazinājuma saderību no konkurences noteikumu viedokļa.

(37) Lai paskaidrotu savu nostāju, tās atsauca uz direktīvas 8. pantu, saskaņā ar kuru "neskarot citus Kopienas noteikumus, dalībvalstis var piemērot pilnīgus vai daļējus atbrīvojumus vai akcīzes nodokļa likmju samazinājumus minerāleļļām, kuras, piemērojot fiskālo kontroli, izmanto (. .) vienīgi lauksaimniecības vai dārzkopības darbiem, kā arī mežkopībā un saldūdens akvakultūrā".

(38) Pēc Itālijas iestāžu uzskata, šajā pantā izmantotais formulējums "neskarot citus" nenosaka prasību ievērot Eiropas konkurences likumus, kā tas turpretim darīts Direktīvas 2003/96/EK 26. pantā. Itālijas iestādes apgalvo, ka, ja abās direktīvās būtu paredzēta tā pati prasība, tad Kopienas likumdevējam nebūtu iemesla Direktīvas 2003/96/EK 26. pantu izteikt tiešāk. Tādējādi Itālijas iestādes, ņemot vērā Direktīvas 92/81/EEK 8. pantā

noteikto, secina, ka dalībvalstis var likumīgi piemērot akcīzes nodokļa samazinājumu vai atbrīvojumu dārzkopības sektorā.

(39) Turklāt Itālijas iestādes uzsver, ka Direktīvas 92/81/EEK piemērošana un attiecīgi Direktīvas 2003/96/EK piemērošana īstenībā izraisa konkurences kropļojumus iekšējā tirgū, jo paredzētie samazinājumi vai atbrīvojumi rada priekšrocības tām dalībvalstīm, kurām ir lielāki ekonomiskie resursi un kuras līdz ar to var vienādi piemērot akcīzes nodokļa samazinājumu visai lauksaimniecības nozarei. Tā kā Itālijas resursi ir ierobežoti, tika nolemts iestāties par labu siltumnīcu kultūru audzētājiem, jo akcīzes nodokļa samazinājuma vai atbrīvojuma pasākumi tika piemēroti krīzes kontekstā, kad paaugstinājās apkures produktu cenas. Šajā saistībā Itālijas iestādes atgādina, ka Komisijai nav jāiejaucas dalībvalsts noteiktajās prioritātēs.

(40) Attiecībā uz iespēju piemērot Kopienas pamatnostādņu noteikumu par valsts atbalstu vides aizsardzībai (sk. 20. apsvērumu) Itālijas iestādes apgalvo, ka piešķirtais akcīzes nodokļa samazinājums ir saskaņā ar šo pamatnostādņu noteikumiem un tādēļ varētu izmantot tajos paredzētos izņēmumus, jo, pēc to domām, runa ir par nodokļiem, kas ir spēkā atbilstoši pamatnostādņu 51. punkta 2. apakšpunktam. Tajā paredzēts šādi: ja runa ir par spēkā esošiem nodokļiem, atbalsts, kas izpaužas kā samazinājums vai atbrīvojums, ir pieļaujams, ja ir izpildīti divi papildu nosacījumi:

— minētajam nodoklim jāpanāk ievērojama pozitīva ietekme vides aizsardzības jomā,

— jautājums par izņēmumiem par labu ieinteresētajiem uzņēmumiem jāizlemj nodokļa pieņemšanas laikā – vai tie kļūst nepieciešami sakarā ar nozīmīgām izmaiņām ekonomiskajos apstākļos, kas nostāda uzņēmumus īpaši smagā konkurences stāvoklī. Šajā gadījumā nodokļa samazinājuma summa nedrīkst pārsniegt no ekonomisko apstākļu izmaiņām izrietošo apstākļu slogu. Kad slogs kļūst mazāks, jāizbeidzas arī nodokļu samazinājumam.

(41) Pēc Itālijas iestāžu domām, lauksaimniecībā izmantotās degvielas akcīzes nodokli, jo īpaši gāzei, ko izmanto apsildīšanai, var uzskatīt par vides nodokli (ekoloģiskā nodokļa norma) un tam ir pozitīva ietekme uz vidi, jo tas mudina ražotājus samazināt degvielas patēriņu.

(42) Attiecībā uz pamatnostādņu 51. punkta 1. apakšpunkta b) punktu, saskaņā ar kuru lēmums par izņēmumiem par labu uzņēmumiem jāpieņem nodokļa pieņemšanas laikā, Itālijas iestādes atsaucas uz Komisijas 2005. gada 7. decembra Lēmumu C(2005) 4436. Saskaņā ar šo lēmumu "apskatāmajiem akcīzes nodokļiem sākotnēji, iespējams, nav bijis izteikts vides aizsardzības mērķis, un lēmumi par atbrīvojumiem ir pieņemti (...) krietnu laiku pirms 2001. gada vides aizsardzības palīdzības pamatnostādņu piemērošanas sākuma. Šajā situācijā var uzskatīt, ka lēmumi par atbrīvojumiem ir pieņemti vienlaikus ar akcīzes nodokļa ieviešanu. Tādējādi saskaņā ar pamatnostādņu 51. punkta 2. apakšpunktu šajā lēmumā vērtējamajiem atbrīvojumiem var piemērot 51. punkta 1. apakšpunktā izklāstītos noteikumus". Itālijas iestādes papildina, ka akcīzes nodokļa samazinājums tika izlemts pēc ekonomisko apstākļu izmaiņām (īpaši naftas cenas kāpuma), kas nostādīja siltumnīcu kultūru audzētājus sevišķi sarežģītā konkurences situācijā salīdzinājumā ar audzētājiem lauka platībās un kas citās valstīs pamudināja iestādes pieņemt lēmumus par labu siltumnīcu kultūru audzētājiem un saldūdens akvakultūrai. Tās pašas iestādes norāda, ka apsildīšanā izmantotās dīzeļdegvielas cena minētajā periodā ir mainījusies šādi: laika periodā no 1999. līdz 2000. gadam + 37 %, laika periodā no 1999. līdz 2001. gadam + 26 % un laika periodā no 1999. līdz 2002. gadam + 26 %. Turpretim cenu struktūra bija šāda (izteikta EUR/l vidēji gadā):

(EUR par litru)

	Ražotāja cena	Nodokļi	Patēriņa cena
1999	0,217	0,524	0,741
2000	0,342	0,523	0,865
2001	0,317	0,504	0,821
2002	0,292	0,542	0,834
2003	0,314	0,547	0,861
2004	0,354	0,555	0,909

(43) Itālijas iestādes bez tam uzsver, ka pamatnostādņu 51. punkta piemērošana jebkurā gadījumā uzliek par pienākumu maksāt daļu nodokļa. Itālijas iestāžu veiktie pasākumi, pēc to domām, var būt saderīgi, ja saņēmēji maksā minimālo Kopienas līmenī noteikto summu (minimums saskaņā ar šīm pašām iestādēm bija EUR 13/1 000 kg laika periodā no 2000. līdz 2003. gadam un vēlāk – EUR 21/1 000 kg).

(44) Visbeidzot, attiecībā uz piešķirto atbalstu kopsummā Itālijas iestādes norāda, ka skaitļi, kas parādās dažādos finanšu likumos, ir vērtējums, kas balstīts uz apsildīšanai paredzētās degvielas patēriņa prognozēm un uz tiem drīzāk jāraugās kā uz neesošiem ienākumiem nekā resursu sadalījumu. Pēc to domām, no šā brīža ir grūti aprēķināt katra ražotāja peļņu, jo nodokļu sistēmas

pārvalde ir uzticēta reģioniem, provincēm vai pat municipalitātei. Tiklīdz skaitļi būs sagatavoti, tie tiks paziņoti.

IX. 2009. GADA 18. MAIJĀ NOSŪTĪTĀ VĒSTULE

(45) Šajā vēstulē Itālijas iestādes vispirmām kārtām apgalvo, ka akcīzes nodoklis ir spēkā esošs nodoklis un šajā sakarā tam var piemērot izņēmumus, pamatojoties uz pamatnostādņem par valsts atbalstu vides aizsardzībai iepriekš 42. apsvērumā minēto iemeslu dēļ.

(46) Šiem argumentiem seko papildināta 42. apsvēruma tabula (nodokļu sleja ir sadalīta akcīzes nodokļa un PVN slejā). Pēc šīs jaunās tabulas aplūkotajā laika posmā cenu struktūra bijusi šāda (šoreiz skaitļi ir izteikti EUR/1 000 l):

(EUR par 1 000 litriem)

	Ražotāja cena	PVN	Akcīzes nodoklis	Patēriņa cena
1999	219,83	123,5	397,67	741
2000	344,35	144,1	375,92	864,33
2001	313,4	136,7	370,11	820,22
2002	293,31	139,7	405,24	838,26
2003	314,37	143,5	403,21	861,1
2004	355,01	151,6	403,21	909,86

(47) Itālijas iestādes uzsver, ka laikā no 1999. gada līdz 2004. gadam apkurei domātās dīzeļdegvielas patēriņa cena turpināja pieaugt, izņemot nelielu cenas kritumu 2000. un 2001. gadā. Pēc tam seko 42. un 43. apsvērumā izklāstīto argumentu atkārtojums.

(48) Attiecībā uz pasākuma pamatojumu Itālijas nodokļu sistēmas kontekstā Itālijas iestādes precizē, ka Itālijā no nodokļa atbrīvotās degvielas daudzums ir sadalīts pēc zemes platības, kultūru kvalitātes un izmantoto lauksaimniecības iekārtu finansējuma. Tādējādi var uzskatīt, ka atbrīvojums ir aprēķināts atkarībā no darbības tipa un proporcionāli siltumnīcu kultūru audzēšanas gadījumam, jo šā tipa kultūru audzēšana ir pilnīgi atkarīga no dīzeļdegvielas un ražošanas nosacījumi ir pavisam citādi nekā lauka platībās. Turklāt ar atbrīvojumu netiek atbalstīta tikai viena produkta ražošana, jo to piemēro visiem siltumnīcu produktiem, un var uzskatīt, ka siltumnīcu kultūru audzēšana ir izplatīta visā lauksaimniecības nozarē.

- (49) Raugoties uz Līguma 87. panta 1. punktu kopumā, Itālijas iestādes uzskata, ka nepastāv visi minētajā punktā izklāstītie apstākļi, jo atbrīvojumam nav ne selektīva, ne konkurenci kropļojoša rakstura.
- (50) Attiecībā uz selektivitāti tās atsaucas uz Pirmās instances tiesas spriedumu lietā T-233/04⁽⁹⁾. Spriedumā (86. punkts) tiesa ir norādījusi, ka "EKL 87. panta piemērošanā nav nozīmes, vai saņēmēja situācija salīdzinājumā ar iepriekš pastāvējušo tiesisko situāciju ir uzlabojusies vai pasliktinājusies vai, tieši pretēji, tā laika gaitā nav izmainījusies. Ir tikai jānosaka, vai attiecīgā tiesiskā regulējuma ietvaros valsts pasākums EKL 87. panta 1. punkta izpratnē dod priekšrocības "noteiktiem uzņēmumiem vai noteiktai ražošanai" salīdzinājumā ar citiem uzņēmumiem, kuri atrodas pielīdzināmā faktiskajā un juridiskajā situācijā, ņemot vērā attiecīgā pasākuma mērķi".
- (51) Pēc Itālijas iestāžu uzskata, dīzeļdegvielai piemērotais atbrīvojums aizsargājamā vidē, kurā tiek ražoti lauksaimniecības produkti, nerada atšķirības ne starp uzņēmumiem, kam ir vienāds juridiskais un faktiskais stāvoklis, ne starp produktiem, jo visi uzņēmumi neatkarīgi no ražotajiem produktiem, iegādājoties dīzeļdegvielu, var saņemt atbrīvojumu siltumnīcās audzētai produkcijai.
- (52) Attiecībā uz konkurences izkropļošanas iespēju Itālijas iestādes atsaucas uz Komisijas Lēmumu C(2008) 1105, kura 43. apsvērumā norādīts, ka "Direktīvas 92/81/EEK 8. panta 2. punktā piemērotajiem pilnīgiem vai daļējiem nodokļu atvieglojumiem ir tas pats mērķis, kas pasākumiem, kuri minēti Direktīvā 2003/96/EK, un tiem drīzāk ir mazāka nozīme, un līdz ar to analogiski var teikt, ka tiem nevajadzētu izkropļot konkurenci".
- (53) Turklāt Itālijas iestādes piebilst, ka tā paša lēmuma 32. apsvērumā Komisija uzskata, ka šāda veida pasākumi saistībā ar lauksaimniecības primārās produkcijas ražošanā izmantoto degvielu negodīgi neizkropļo konkurenci, ņemot vērā Eiropas Savienības lauksaimniecības uzņēmumu nelielās platības (vairāk nekā 60 % saimniecību ir mazāk nekā pieci hektāri lauksaimniecībā izmantojamās zemes). Pamatojoties uz šo apsvērumu, tās pasvītro, ka, balstoties uz platību kritēriju, būtu grūti izkropļot konkurenci, jo apmēram 80 % Itālijas lauksaimniecības uzņēmumu ir mazāk nekā pieci hektāri lauksaimniecībā izmantojamo zemju.
- (54) Cits Itālijas iestāžu arguments ir, ka siltumnīcas 1 m³ apsildīšanai nepieciešami tikai divi litri dīzeļdegvielas. Turklāt, pēc *Enama* (Lauksaimniecības mehanizācijas valsts iestāde) veiktā pētījuma, par dīzeļdegvielas patēriņu 14 no 20 Itālijas apgabalu siltumnīcām izmantotā dīzeļdegviela (167 436 001 litrs) 2002. gadā veidoja tikai 11,77 % no lauksaimniecībā patērētās dīzeļdegvielas un 2003. gadā – 10,67 %.
- (55) Pēc šo paskaidrojumu iesniegšanas, lai apstiprinātu savu versiju, saskaņā ar kuru minētais atbrīvojums nesatur valsts atbalsta elementus atbilstoši EK līguma 87. panta 1. punktam, Itālijas iestādes vēlreiz apliecina atbrīvojuma horizontālo raksturu, uzsverot faktu, ka visi lauksaimnieki varētu to izmantot, ja nodarbotos ar siltumnīcu kultūru audzēšanu, un uzsver, ka nediskriminācijas principu nevar piemērot ar atpakaļejošu spēku tiesiskās pašārvības un juridiskās noteiktības dēļ.

X. NOVĒRTĒJUMS

- (56) Šis lēmums attiecas uz atšķirību starp akcīzes nodokļa atvieglojumu dīzeļdegvielai, ko izmanto siltumnīcu apsildīšanai, no vienas puses, un nodokļu atvieglojumu dīzeļdegvielai, ko izmanto kā degvielu, no otras puses.
- (57) Ņemot vērā Itālijas iestāžu izvirzītos argumentus atbildē uz procedūras uzsākšanu, vispirms ir jāaplūko, vai shēma nav valsts atbalsts atbilstoši EK līguma 87. panta 1. punktam.
- (58) Saskaņā ar Līguma 87. panta 1. punktu ar kopējo tirgu nav saderīgs tāds valsts atbalsts vai atbalsts, izmantojot valsts līdzekļus, ciktāl tas iespaido tirdzniecību starp dalībvalstīm, ir labvēlīgs atsevišķiem uzņēmumiem vai atsevišķu preču ražošanai, rada vai draud radīt konkurences izkropļojumus.
- (59) Apskatāmā shēma atbilst šai definīcijai ne tikai tāpēc, ka to finansē no valsts līdzekļiem (piešķirot atbrīvojumu no akcīzes nodokļa, valsts atsakās no noteiktiem ieņēmumiem, kurus pretējā gadījumā varētu piedzīt), bet arī tāpēc, ka tā ir labvēlīga atsevišķiem uzņēmumiem (lauksaimniecības nozares uzņēmumiem un tās ietvaros tiem, kas nodarbojas ar siltumnīcu kultūru audzēšanu) un var iespaidot tirdzniecību un radīt negodīgu konkurenci, ņemot vērā Itālijas vietu siltumnīcu kultūru audzēšanā (piemēram, svaigo dārzeņu ražošanas platību ziņā siltumnīcās 2000. un 2003. gadā Itālija ieņēma otro vietu Eiropas Savienībā; 2000. un 2001. gadā tā bija lielākā dārzeņu audzētāja Eiropas Savienībā, un, visbeidzot, laika posmā, uz kuru attiecas uzsāktās procedūras, Itālija bija otrā nozīmīgākā Eiropas valsts siltumnīcu kultūrām izmantoto platību ziņā).

⁽⁹⁾ PIT, 2008. gada 10. aprīļa spriedums lietā T-233/04, *Nīderlandes Karaliste pret [Eiropas Kopienu] Komisiju*, [2008] ECR, II-00591. lpp.

- (60) Lietas izskatīšanas gaitā Itālijas iestādes izvirzīja vairākus argumentus, lai aizstāvētu savu versiju, saskaņā ar kuru shēma nesatur valsts atbalsta elementus:
- pamatojoties uz politisko vienošanos, ko Padome un Komisija noslēdza 2003. gada 19. martā *Ecofin* Padomes sanāksmes laikā, izņēmumi vispārējā [nodokļu] sistēmā vai diferenciācija tās iekšienē, kuru pamato nodokļu sistēmas daba vai vispārējais raksturs, neveido valsts atbalstu. Bez tam Itālijā atbrīvojums iekļaujas Itālijas nodokļu sistēmas struktūrā, jo attiecas uz visu siltumnīcās ražoto produkciju, un no ienākuma nodokļa atbrīvotie degvielas daudzumi tiek sadalīti atkarībā no veiktās darbības,
 - pamatojoties uz pieejamām aplēsēm un datiem, aplūkojamā shēma “nekaitē iekšējā tirgus pareizai darbībai un nerada konkurences izkropļojumus” (sk. 30. un 31. apsvērumu),
 - atbrīvojumam nav selektīvas dabas, un tas neizkropļo konkurenci.
- (61) Vispirms jāuzsver, ka nekāda veida politiskā vienošanās nevar izmainīt atbalsta jēdzienu, kurš objektīvi definēts Līgumā.
- (62) Attiecībā uz argumentu, pēc kura atbrīvojumu varētu pamatot ar nodokļu sistēmas dabu vai vispārējo raksturu, Komisija uzskata, ka specifiskais atbrīvojums no akcīzes nodokļa, kas aprobežojas ar viena veida produkciju (šajā gadījumā ar siltumnīcu kultūrām, kas saņem lielāku atbrīvojumu nekā lauka platībās audzētās kultūras), nevar pamatot ar nodokļu sistēmas dabu un struktūru, kad Kopienas tiesību akti principā uzliek par pienākumu aplikt ar akcīzes nodokli⁽¹⁰⁾. Tāds pats apsvēruma ir spēkā, kad Kopienas tiesību akti nenosaka šo atbrīvojumu. Arguments, saskaņā ar kuru atbrīvojums attiecas uz visām siltumnīcu kultūrām, šajā gadījumā nav atbilstīgs, jo veselās lauksaimnieciskās ražošanas nozares saņēma mazākus atbrīvojumus nekā siltumnīcu kultūru audzētāji un, ja, kā apgalvo Itālijas iestādes, no akcīzes nodokļa atbrīvotās degvielas daudzums tiek sadalīts atkarībā no darbības veida, tad nodokļu sistēmas struktūra prasītu, lai atbrīvojums būtu vienāds visiem saimnieciskās darbības veidiem, kuros izmanto dīzeļdegvielu.
- (63) Selektivitātes jautājums ir aplūkots jau 58. apsvērumā. Attiecībā uz atsauci uz Pirmās instances tiesas spriedumu lietā T-233/04, ņemot vērā iepriekšējo 25. un 26. apsvērumu, Komisija konstatē, ka visi lauksaimniecības nozares uzņēmumi, izmantojot dīzeļdegvielu, ir varējuši saņemt atbrīvojumu, bet siltumnīcās kultūru audzētājiem atbrīvojums ir bijis ievērojamāks. Visi uzņēmumi atradās faktiski vienādā situācijā, jo izmantoja ražošanā dīzeļdegvielu, un līdz ar to uz tiem vienādi attiecās pasākuma mērķis (naftas produktu cenu kāpuma ietekmes mazināšana) neatkarīgi no viņu juridiskā statusa. Fakts, ka vienādā situācijā esošu uzņēmēju vidū daži varēja saņemt ievērojamāku atbrīvojumu nekā citi, liecina, ka minētajā shēmā pastāv selektivitātes elements.
- (64) Kas attiecas uz argumentu, saskaņā ar kuru shēma netraucē iekšējā tirgus pareizai darbībai un nerada konkurences izkropļojumus, Komisija noraida Itālijas iestāžu argumentus, jo:
- lēmumā, uz kuru Itālijas iestādes atsauca (sk. 52. apsvērumu), secināts, ka pastāv valsts atbalsts, kuru var apstiprināt, balstoties uz Līguma 87. panta 3. punkta c) apakšpunktā paredzēto izņēmumu. Šis izņēmums tomēr nav izmantojams, lai pierādītu, ka aplūkojamā shēmā nav valsts atbalsta (šis apsvēruma attiecas arī uz Itālijas iestāžu izklāstīto un izvērsto argumentu šā lēmuma 53. apsvērumā),
 - šā lēmuma 54. apsvērumā uzrādītie skaitļi nav pilnīgi (14 apgabali no 20), un nekas nedod pamatu secināt, ka tie būtu reprezentatīvi: nav iespējams secināt, vai apgabali, par kuriem sniegti skaitļi, atbilst tiem apgabaliem, kuros audzēšana siltumnīcās ir visizplatītākā; turklāt patēriņa skaitļi lauksaimniecības nozarē drīzāk liecina, ka dīzeļdegviela ir nozīmīgs lauksaimnieciskās ražošanas līdzeklis. Jebkurā gadījumā pietiek, ja atbalsts stiprina viena konkurējošā uzņēmuma pozīcijas attiecībā pret citiem konkurējošiem uzņēmumiem tirdzniecībā starp dalībvalstīm, lai tas varētu izraisīt konkurences izkropļojumus un iespaidot tirdzniecību starp dalībvalstīm⁽¹¹⁾. Tas notiek aplūkojamā gadījumā, jo piešķirtais atbrīvojums ir par labu Itālijas uzņēmumiem, kas ražo lauksaimniecības produktus siltumnīcās, salīdzinājumā ar šīs nozares uzņēmumiem pārējās dalībvalstīs.
- (65) Itālijas iestādes, atbildot uz pirmo procedūras uzsākšanu par šo atbalstu, apgalvoja arī, ka tas nav valsts atbalsts, bet ka tas jāizskata, ņemot vērā Direktīvu 92/81/EEK un Direktīvu 2003/96/EK. Šo slēdzienu tās bija izdarījušas, balstoties uz argumentu, ka valsts atbalsta esību izslēdz fakts, ka viena no Eiropas direktīvām paredz iespēju piešķirt nodokļu atvieglojumu. Šo argumentu Itālijas iestādes atkārtoti lietoja, atbildot uz tām nodoto rīkojumu sniegt informāciju.

⁽¹⁰⁾ Sk. Komisijas Lēmumu 2006/323/EK (OV L 119, 4.5.2006., 12. lpp.).

⁽¹¹⁾ EKT 1980. gada 17. septembra spriedums lietā 730/79 *Philip Morris Holland* pret Komisiju, [1980] ECR, 2671. lpp.

- (66) Komisija neuzskata šo argumentāciju par pareizu. Direktīvas 92/81/EEK sestajā apsvērumā tiešām precizēts, ka dalībvalstis, ja vēlas, var piemērot citus (..) atbrīvojumus (..), ja tas nerada konkurences izkropļojumus. Tās pašas direktīvas 8. panta 2. punkts nosaka, ka, "neskarot citus Kopienas noteikumus", dalībvalstis var piemērot pilnīgus vai daļējus atbrīvojumus. Atsaucoties uz konkurences izkropļošanas risku, Direktīva 92/81/EEK neizslēdz, ka atbrīvojums var būt valsts atbalsts. Jāatgādina, ka Komisijas kompetenci par valsts atbalstu tai piešķir tieši Līgums un ka tāda veida kompetenci nevar ierobežot viena direktīva, kuras mērķis ir nodokļa saskaņošana Eiropas mērogā.
- (67) Turklāt Direktīvas 2003/96/EK 15. un 24. apsvērumā norādīts, ka pasākumiem, ar kuriem ievieš diferencētas nodokļu likmes, jāatbilst tām normām, kas regulē iekšējā tirgus darbību un nerada konkurences traucējumus. Prasība ievērot konkurences likumus ir apstiprināta arī šīs pašas direktīvas 26. pantā, kas pievērš uzmanību tam, ka minētie pasākumi var ietvert valsts atbalstu un šādos gadījumos par tiem jāpaziņo Komisijai atbilstoši Līguma 88. panta 3. punktam. Minētais pants īpaši uzsver, ka informācija, kas sniegta Komisijai uz šīs direktīvas pamata, neatbrīvo dalībvalstis no paziņošanas pienākuma atbilstoši Līguma 88. panta 3. punktam.
- (68) Visbeidzot, Itālijas iestādes apgalvo (sk. 39. apsvērumu), ka atbrīvojuma piemērošana rada konkurences izkropļojumus, kas ir raksturīgi valsts atbalstam saskaņā ar Līguma 87. panta 1. punktu.
- (69) Ņemot vērā visus šos apsvērumus, Komisija secina, ka piemērotais akcīzes nodokļa atbrīvojums aplūkotās shēmas ietvaros veido valsts atbalstu saskaņā ar Līguma 87. panta 1. punktu.
- (70) Tomēr Līguma 87. panta 2. un 3. punktā paredzētajos gadījumos šādus pasākumus izņēmumu veidā var uzskatīt par saderīgiem ar kopējo tirgu.
- (71) Līguma 87. panta 2. punktā paredzētie izņēmumi attiecībā uz sociālo atbalstu, ko piešķir individuāliem patērētājiem, atbalstu, ko sniedz, lai novērstu kaitējumu, kuru nodarījušas dabas katastrofas vai citi ārkārtēji notikumi, un atbalstu, ko sniedz tautsaimniecībai dažos Vācijas Federatīvās Republikas apvidos, nav piemērojami šajā kontekstā, lai kas arī būtu atbalsta saņēmēji saskaņā ar šo shēmu.
- (72) Komisija uzskata, ka Līguma 87. panta 3. punkta a) apakšpunktā paredzētie izņēmumi attiecībā uz atbalstu, kas veicina ekonomikas attīstību noteiktos apgabalos, nav attiecināmi uz aplūkojamo shēmu, jo tajā nav ietverts atbalsts, kas vērsts uz ekonomikas attīstīšanu apgabalos, kur dzīves līmenis ir ārkārtīgi zems vai kur valda liels bezdarbs.
- (73) Attiecībā uz izņēmumu, kas minēts Līguma 87. panta 3. punkta b) apakšpunktā, pietiekami ir konstatēt, ka aplūkojamā nodokļu sistēma nav svarīga projekta īstenojums visas Eiropas interesēs un neattiecas uz nopietnu traucējumu novēršanu Itālijas tautsaimniecībā. Tāpat atbalsts nav vērsts uz kultūru un kultūras mantojuma saglabāšanu atbilstoši Līguma 87. panta 3. punkta d) apakšpunktam.
- (74) Tādējādi vienīgais izņēmums, uz kuru varētu atsaukties, ir Līguma 87. panta 3. punkta c) apakšpunkts, pēc kura varētu uzskatīt par saderīgu ar kopējo tirgu tādu atbalstu, kas veicina atsevišķu saimniecisko darbību vai atsevišķu tautsaimniecības jomu attīstību, ja atbalsts neatstāj tādu nelabvēlīgu iespaidu uz tirdzniecības apstākļiem, kas ir pretrunā vispārējām interesēm.
- (75) Tā kā saskaņā ar šo shēmu sniegts atbalsts ir nepaziņots atbalsts, tad tā saderība ar kopējo tirgu tiks analizēta, ņemot vērā valsts atbalsta noteikumus, kas bija spēkā tā piešķiršanas brīdī, kā precizēts Komisijas paziņojumā par noteikumu noteikšanu, ko piemēro nelikumīga valsts atbalsta novērtēšanai ⁽¹²⁾.
- (76) Saskaņā ar 172. apsvērumu jaunajās Kopienas pamatnostādnes attiecībā uz valsts atbalstu lauksaimniecības un mežsaimniecības nozarē 2007.–2013. gadā ⁽¹³⁾ par saderīgiem ar Kopējo tirgu atbilstoši Līguma 87. panta 3. punkta c) apakšpunktam tiek uzskatīti atsevišķi nelikumīgi atbalsti, kas piešķirti pēc Direktīvas 2003/96/EK stāšanās spēkā, taču ar nosacījumu, ka atbalstam jāatbilst minētajiem noteikumiem un ja lauksaimniecības nozarē nav notikusi nodokļu diferenciacija. Tas pats attiecas arī uz nelikumīgi piešķirtu atbalstu pēc Direktīvas 92/81/EEK spēkā stāšanās.
- (77) Saskaņā ar Direktīvas 92/81/EEK 1. panta 1. punktu "dalībvalstis uzliek minerāļlējām saskaņotu akcīzes nodokli atbilstoši šai direktīvai". Tā paša panta 2. punktā tiek precizēts, ka dalībvalstis nosaka savas nodokļa likmes saskaņā ar Padomes 1992. gada 19. oktobra Direktīvu 92/82/EEK par akcīzes nodokļu likmju tuvināšanu attiecībā uz minerāļlējām ⁽¹⁴⁾.

⁽¹²⁾ OV C 119, 22.5.2002., 22. lpp.

⁽¹³⁾ OV C 319, 27.12.2006., 1. lpp.

⁽¹⁴⁾ OV L 316, 31.10.1992., 19. lpp. Akcīzes nodokļa likme dīzeļdegvielai, ko izmanto siltumnīcu apsildīšanai, norādīta iepriekš 43. apsvērumā.

- (78) Direktīvas 92/82/EEK 5. panta 2. punkts nosaka, ka akcīzes nodokļa minimālā likme dīzeļdegvielai ir ECU 18 par 1 000 litriem, ja to izmanto stacionāriem motoriem, materiāliem un mehānismiem, ko izmanto celtniecībā, inženierceltniecībā un valsts pasūtījuma darbos vai transporta līdzekļiem, kuri nav paredzēti izmantošanai uz ceļiem vai par kuriem nav piešķirta atļauja, lai tos izmantotu galvenokārt uz satiksmes ceļiem.
- (79) Direktīvas 92/81/EEK 2. panta 2. punktā precizēts, ka “minerāleļļām, kurām akcīzes nodokļa likme nav noteikta Direktīvā 92/82/EEK, uzliek akcīzes nodokli, ja tās paredzētas izmantošanai, piedāvātas pārdošanā vai tās izmanto kā kurināmo vai dzinēja degvielu. Akcīzes nodokļa likmi atkarībā no lietojuma nosaka tādu pašu, kādu piemēro ekvivalentam kurināmajam vai dzinēja degvielai”. (Itālijas iestāžu uzrādītā summa EUR 13, kas minēta šā lēmuma 43. apsvērumā, ir piemērojama akcīzes nodoklis kurināmajam vai dzinēja degvielai, citiem vārdiem sakot, akcīzes nodokļa likme EUR 13 par 1 000 kilogramiem smagajai dīzeļdegvielai, kas noteikta tās pašas direktīvas 6. pantā.)
- (80) Direktīvas 92/81/EEK 8. panta 2. punkts tomēr paredz, ka, “neskarot citus Kopienas noteikumus, dalībvalstis var piemērot pilnīgus vai daļējus atbrīvojumus vai akcīzes nodokļa likmju samazinājumus minerāleļļām, kuras, piemērojot fiskālo kontroli, izmanto (.) vienīgi lauksaimniecības vai dārzkopības darbiem, kā arī mežkopībā un saldūdens akvakultūrā”.
- (81) Saskaņā ar Direktīvu 2003/96/EK, kas piemērojama no 2004. gada 1. janvāra⁽¹⁵⁾, minimālais nodokļu līmenis kurināšanā izmantotajai gāzeļļai piemērojams EUR 21 par 1 000 litriem (direktīvas 9. pants kopā ar I pielikuma C tabulu). Turklāt šīs direktīvas 15. panta 3. punkts satur tādu pašu pamatnostādni kā Direktīvas 92/81/EEK 8. panta 2. punkts; saskaņā ar šo pamatnostādni “dalībvalstis var piemērot nulles nodokļu līmeni energoproduktiem un elektroenerģijai, ko izmanto lauksaimniecības, dārzkopības vai zivkopības darbos un mežsaimniecībā”.
- (82) Tātad saskaņā ar abām iepriekš minētajām direktīvām bija iespējams piešķirt pilnīgu atbrīvojumu no akcīzes nodokļa. Tomēr, tā kā pastāv diferenciācija nodokļa atbrīvojuma piešķiršanā, kas dod priekšroku noteiktiem lauksaimniecības uzņēmumiem, tad aplūkojamo atbalsta shēmu nevar uzskatīt par saderīgu ar kopējo tirgu, ņemot vērā 172. apsvērumu Kopienas pamatnostādnes attiecībā uz valsts atbalstu lauksaimniecības un mežsaimniecības nozarē 2007.–2013. gadā⁽¹⁶⁾.
- (83) Visā laika posmā, ko aptver abas uzsāktās procedūras par atbrīvojumu no akcīzes nodokļa (no 2000. gada 3. oktobra līdz 2004. gada 31. decembrim – sk. 25. un 27. apsvērumu), valsts atbalsta noteikumi bija izklā-
- tīti pamatnostādnes attiecībā uz valsts atbalstu lauksaimniecībā⁽¹⁷⁾ (turpmāk “2000. gada lauksaimniecības pamatnostādnes”).
- (84) Komisija konstatē, ka, ņemot vērā tā dabu (pilnīgs atbrīvojums no akcīzes nodokļa), atbalsts veido vienpusēju valsts atbalstu, kas paredzēts ražotāju finanšu stāvokļa uzlabošanai, nekādā veidā neveicinot nozares attīstību. Šo konstatējumu pastiprina fakts, ka papildus sniegtajā informācijā Itālijas iestādes skaidro atbalsta piešķiršanu ar cenu celšanos (sk. 39. apsvērumu).
- (85) Saskaņā ar 2000. gada lauksaimniecības pamatnostādņu 3. punkta 5. apakšpunktu tāds atbalsts nav saderīgs ar kopējo tirgu.
- (86) Tomēr 2000. gada lauksaimniecības pamatnostādņu 5. punkta 5. apakšpunktā pieļauti izņēmumi no 3. punkta 5. apakšpunkta noteikumiem attiecībā uz tādas darbības atbalstu, kura notiek vides aizsardzības dēļ.
- (87) 2000. gada lauksaimniecības pamatnostādņu 5. punkta 5. apakšpunkta 4. punkts attiecas uz īpašu daļēju vai pilnīgu atbrīvojumu no vides nodokļa. Šajā pamatnostādņu punktā Komisijai ir zināmi iebildumi, bet to var pieļaut ar šādiem kumulatīviem nosacījumiem:
- ja runa ir par pagaidu atbalstu (ne ilgāk kā piecus gadus), pakāpeniski samazinot tā apmēru,
 - ja var pierādīt, ka atbalsts ir nepieciešams, lai kompensētu konkurētspējas zaudējumu starptautiskā līmenī,
 - ja atbalsta shēma faktiski rada stimulu samazināt attiecīgo ražošanas līdzekļu izmantošanu.
- (88) Aplūkojamā gadījumā Komisija konstatē, ka atbalstu nav paredzēts pakāpeniski samazināt, jo, ņemot vērā dažādos finanšu likumu pantus, kuri paredz akcīzes nodokļa atvieglojumu, daļējs atbrīvojums no akcīzes nodokļa ir līdz 2000. gada 31. decembrim un pilnīgs visos laikposmos, kas minēti 27. apsvērumā. Turklāt atbalsts nebija īslaicīgs, jo, izņemot 2001. gada otro pusgadu, atvieglojums patiešībā bija pastāvīgs visā aplūkojamā laikposmā. Itālijas iestādes gan ir pieminējušas sarežģītu konkurences situāciju (sk. 42. apsvērumu), bet nav sniegušas datus, kas pierāda konkurences spēju zaudējumu. Visbeidzot, nav skaidrs, kā atbalsta shēma, kura pēc definīcijas padara kurināmo lētāku, var stimulēt izmantotājus samazināt šā ražošanas līdzekļa lietojumu (ja runa ir par siltumniecām vai, plašākā nozīmē, pašu kurināmo, ja to uzskata par ražošanas līdzekli).

⁽¹⁵⁾ Izņemot atsevišķus nosacījumus, kas neatbilst šim gadījumam.

⁽¹⁶⁾ Sk. 13. zemsvītras piezīmi.

⁽¹⁷⁾ OV C 28, 1.2.2000., 2. lpp.

- (89) Aplūkojamo valsts atbalstu tātad nevar uzskatīt par pamatotu vienīgi ar 2000. gada lauksaimniecības pamatnostādņem, kuras pieļautu uzskatīt vienkāršu darbības atbalstu par saderīgu ar kopējo tirgu.
- (90) Pamatojoties uz to, 2000. gada lauksaimniecības pamatnostādņu 5. punkta 6. apakšpunkta 2. punkts paredz arī iespēju vērtēt katru atsevišķu gadījumu, ievērojot principus, kas izklāstīti Kopienas pamatnostādņēs par valsts atbalstu vides aizsardzības jomā.
- (91) Attiecīgajā laikposmā, uz kuru attiecas abas procedūras, analizējot aplūkojamā atbalsta saderību, jāņem vērā šādi valsts atbalsta noteikumi:
- laikposmam no 2000. gada 3. oktobra līdz 2001. gada 2. februārim – pamatnostādnes par valsts atbalstu vides aizsardzībai⁽¹⁸⁾, kas ir spēkā no 1994. gada (turpmāk “1994. gada pamatnostādnes”),
- laikposmam no 2001. gada 3. februāra līdz 2004. gada 31. decembrim – pamatnostādnes par valsts atbalstu vides aizsardzībai⁽¹⁹⁾, kas ir spēkā no 2001. gada 3. februāra (turpmāk “2001. gada pamatnostādnes”).
- (92) Saskaņā ar 1994. gada pamatnostādņēm (3. punkta 4. apakšpunkts) Komisija var atkāpties no pastāvošā atbalsta aizlieguma principa, ja atbalsts ir kompensācija par produkcijas papildu izmaksām attiecībā uz tradicionālo produkciju, ja tas ir īslaicīgs un tā apmērs tiek pakāpeniski samazināts un veicina ātrāku piesārņojuma samazināšanu vai racionālāku resursu izmantošanu.
- (93) Tajā pašā 3. punkta 4. apakšpunktā ir precizēts, ka nepieciešamības gadījumā var piešķirt īslaicīgu atbrīvojumu no jauna vides nodokļa maksāšanas, lai kompensētu konkurētspējas zaudējumu, jo īpaši starptautiskā līmenī. Papildus vērā ņemams faktors ir ieguldījums, kas uzņēmumiem jāsniedz piesārņojuma samazināšanai. Šo nosacījumu piemēro arī atbrīvojumam no nodokļa, ko nosaka Kopienas tiesību akti.
- (94) Turklāt analizē, kas veikta, ņemot vērā 2000. gada lauksaimniecības pamatnostādņu 5. punkta 5. apakšpunkta 4. punktu, norādīts, ka atbalsts nav ne īslaicīgs, ne arī tā apmērs tiek pakāpeniski samazināts un tam nav stimulējošas lomas, līdz ar to Komisija konstatē, ka tās rīcībā esošā informācija nesatur pierādījumus, ka atbalsts būtu stingri ierobežots, lai kompensētu produkcijas papildu izmaksas salīdzinājumā ar tradicionālajām produkcijas izmaksām. Atbalsts tātad neatbilst 92. apsvēruma nosacījumiem, kas ļautu to uzskatīt par saderīgu ar kopējo tirgu.
- (95) Turklāt šajā gadījumā 93. apsvērumā precizētie nosacījumi nav piemēroti, jo atbalsts neattiecas uz jaunu nodokli (akcīzes nodoklis pastāvēja pirms laikposma, uz kuru attiecas abas procedūras: kā piemēru var minēt 2000. gada 23. decembra Likuma Nr. 388 24. panta 3. punktu, ar kuru tika ieviests pilnīgs atbrīvojums no akcīzes nodokļa laikposmā no 2001. gada 1. janvāra līdz 30. jūnijam un kurš atsaucās uz likumu Nr. 662/1996, kurā jau aplūkots jautājums par akcīzes nodokli un kurš savukārt norādīja uz Dekrētu Nr. 504/1995, kas ir tiesību normu konsolidētais teksts attiecībā uz ražošanas un patēriņa nodevām). Šajā saistībā Komisija atzīmē, ka Itālijas iestādes nav apstrīdējušas šīs nodevas “pastāvošo nodokļu” raksturu. Turklāt tās nekad nav apgalvojušas, ka minētais nodoklis būtu ieviests nesen (sk. 40. un 45. apsvērumu).
- (96) Šādu atbalstu tātad nevar uzskatīt par saderīgu ar kopējo tirgu, pamatojoties uz 1994. gada pamatnostādņu noteikumiem.
- (97) 2001. gada pamatnostādnes ievieš atšķirību starp jaunu nodokli (51. punkta 1. apakšpunkts) un pastāvošo nodokli (51. punkta 2. apakšpunkts un 52. punkts).
- (98) Komisija konstatē, ka akcīzes nodoklis, kam piemērotas atlaides, aplūkojamā laikposmā jāuzskata par pastāvošo nodokli, jo bez 95. apsvērumā izteiktajiem apsvērumiem atbrīvojums ticis piešķirts no gada gadā dažādos finanšu likumos un nevis vienā pieņemtā likumā ar automātisku atkāpšanos no normas kādā no šiem laikposmiem. Turklāt, kā Komisija jau norādījusi 95. apsvērumā, Itālijas iestādes nav apstrīdējušas šā nodokļa “pastāvošā nodokļa” raksturu un nekur nav apgalvojušas, ka tas būtu noteikts nesen.
- (99) 2001. gada pamatnostādņu 51. punkta 2. apakšpunkts, kā norādīts šā lēmuma 40. apsvērumā, paredz iespēju piemērot pastāvošiem nodokļiem nosacījumus, kas piemērojami jauniem nodokļiem, par ko izklāstīts 51. punkta 1. apakšpunktā, ja kumulatīvi ir izpildīti šādi divi nosacījumi:

⁽¹⁸⁾ OV C 72., 10.3.1994., 3. lpp.

⁽¹⁹⁾ Sk. 5. zemsvītras piezīmi.

— attiecīgajam nodoklim ir atzīstama pozitīva ietekme uz vides aizsardzību,

- par atkāpēm, ko sniedz attiecīgajiem uzņēmumiem, jālemj, kad pieņem nodokli, vai tām jāklūst nepieciešamām sakarā ar nozīmīgām izmaiņām ekonomiskajos apstākļos, kas nostādījuši uzņēmumu noteiktā sarežģītā konkurences situācijā. Pēdējā piemērā nodokļa samazinājuma apjoms nedrīkst pārsniegt to izmaksu pieaugumu, kas radušās ekonomisko apstākļu pārmaiņu dēļ. Pēc tam, kad izmaksas vairs nepieaug, samazinājums vairs nav piemērojams.
- (100) Komisija pieļauj, ka akcīzes nodoklis apkurei paredzētai dīzeļdegvielai, kura ietekmē palielinās dīzeļdegvielas cena, var mudināt tās izmantotājus samazināt patēriņu un līdz ar to pozitīvi ietekmēt vides aizsardzību. Tomēr šādi atbrīvojumi tika noteikti no gada gadā un pat ar pārtraukumu 2001. gadā no 1. jūlija līdz 31. decembrim (sk. 27. apsvērumu), un Itālijas iestādes nav ne pierādījušas, ne apgalvojušas, ka par šiem izņēmumiem būtu izlemts nodokļa pieņemšanas brīdī. Tieši pretēji, tās ir pasvītājušas, ka izņēmumi pieņemti, lai pretotos tūri ekonomiskām norisēm vai degvielas un kurināmā cenu pieaugumam.
- (101) Nav iespējams pieņemt Itālijas iestāžu argumentāciju, saskaņā ar kuru Komisijai vajadzētu spriest tā, it kā atbrīvojums būtu pieņemts nodokļa noteikšanas brīdī. Itālijas iestādes patiešām atsauca uz Komisijas Lēmumu C(2005) 4436 (sk. šā lēmuma 42. apsvērumu). Minētajā lēmumā (sk. īpaši tā 74. apsvērumu) Komisija, izdarot secinājumus, pamatojās uz faktu, ka par atbrīvojumu izlemts, pirms stājās spēkā 2001. gada pamatnostādnes par valsts atbalstu vides aizsardzībai. Tomēr attiecībā uz aplūkojamo gadījumu jākonstatē, ka pirmie atbrīvojumi piešķirti 2000. gada oktobrī vai neilgi pirms iepriekš minētā lēmuma stāšanās spēkā. Jāatgādina, ka Itālijas iestādes ne reizi nav atsaukušās uz iepriekš piešķirtiem atbrīvojumiem.
- (102) Turklāt attiecībā uz otro nosacījumu, kas minēts 2001. gada pamatnostādņu 51. punkta 2. apakšpunkta otrajā ievilkumā, Itālijas iestādes nav iesniegušas ne faktus, kas apliecinātu nozīmīgas izmaiņas ekonomiskajos apstākļos, kuri būtu nostādījuši uzņēmumus īpaši sarežģītā konkurences situācijā (sk. 88. apsvērumu), ne pierādījumus, ka nodokļa samazinājuma apjoms nav pārsniedzis to izmaksu pieaugumu, kas radušās ekonomisko apstākļu izmaiņu dēļ. Īpaši attiecībā uz situāciju konkurences jomā 42. un 46. apsvēruma tabulā uzrādītie skaitļi nesatur salīdzināmu informāciju un līdz ar to neļauj saskatīt Itālijas siltumnīcu kultūru audzētāju konkurences situācijas pasliktināšanos. Turklāt jāatgādina, ka naftas produktu cenu celšanās skāra visu Eiropu, ne tikai Itāliju.
- (103) Tā kā nav ievērots viens no diviem 99. apsvērumā minētajiem nosacījumiem, 2001. gada pamatnostādņu 51. punkta 2. apakšpunkta nosacījumi un līdz ar to 51. punkta 1. apakšpunkta nosacījumi nevar tikt piemēroti.
- (104) Turklāt arī tad, ja 51. punkta 2. apakšpunkta nosacījumi būtu piemērojami, aplūkoto atbrīvojumu nevarētu uzskatīt par pieņemamu atbilstoši 51. punkta 1. apakšpunktam, kas paredz turpmāk minēto:
- “Ja vides apsvērumu dēļ dalībvalsts ievieš jaunu nodokli kādā darbības nozarē vai kādiem produktiem, attiecībā uz ko nav veikta Kopienas nodokļu saskaņošana, vai ja dalībvalsts paredzētais nodoklis pārsniedz tādu nodokli, ko nosaka Kopienas tiesību akti, tad Komisija uzskata, ka lēmumi par atbrīvojumiem 10 gadu ilgām laikposmam bez samazinājuma var būt pamatoti divos gadījumos:
- a) šādiem atbrīvojumiem obligāts nosacījums ir nolīgumu noslēgšana starp attiecīgajām dalībvalstīm un saņēmējiem uzņēmumiem, turklāt uzņēmumi vai uzņēmumu apvienības apņemas sasniegt vides aizsardzības mērķus tajā laikposmā, kurā ir spēkā atbrīvojumi, vai uzņēmumi noslēdz labprātīgas vienošanās ar tādu pašu rezultātu. Šādas vienošanās vai saistības var attiekties cita starpā uz enerģijas patēriņa samazināšanos, emisiju samazināšanos vai jebkādiem citiem vides pasākumiem. Vienošanās saturs ir jāapspriež visām dalībvalstīm, un tas jānovērtē Komisijai pēc tam, kad tai pieteikti atbalsta projekti. Dalībvalstīm ir jānodrošina saistību stingra uzraudzība, ko uzņēmumi vai uzņēmumu apvienības. Vienošanās, kas noslēgtas starp dalībvalsti un attiecīgajiem uzņēmumiem, paredz soda sankcijas gadījumos, ja netiek pildītas saistības.
- Šie noteikumi ir spēkā arī tad, ja dalībvalsts nosaka, ka nodokļu samazinājums ir atkarīgs no nosacījumiem, kam ir tādas pašas sekas kā iepriekšminētajiem nolīgumiem vai saistībām;
- b) šo atbrīvojumu obligātam priekšnoteikumam jābūt nolīguma noslēgšanai starp attiecīgo dalībvalsti un saņēmējiem uzņēmumiem, ja ir ievēroti šādi alternatīvi nosacījumi:
- ja samazinājums attiecas uz Kopienas nodokli, tad summai, ko faktiski maksā uzņēmumi pēc samazinājuma, jāsiglabājas lielāka par Kopienas minimālo lielumu, lai mudinātu uzņēmumus uzlabot vides aizsardzību,

- ja samazinājums attiecas uz vietēju nodokli, kas uzlikts, nepastāvot Kopienas nodoklim, tad uzņēmumiem, kam ir tiesības uz samazinājumu, tomēr jāmaksā ievērojama daļa no valsts nodokļa.”
- (105) Šajā gadījumā piemērotais akcīzes nodoklis noteikti bija (pirms atbrīvojuma vai samazinājuma) augstāks par saskaņoto nodokļu līmeni (sk. 43. un 46. apsvērumu), bet nav zināms, ka būtu noslēgts nolīgums, kā minēts 51. punkta 1. apakšpunkta a) punktā, starp dalībvalsti un saņēmējiem vai ka minētās puses būtu labprātīgi parakstījušas tamlīdzīgus nolīgumus (Komisijai nav paziņots par šādu nolīgumu). Itālijas iestādes gan ir uzsvērušas, ka apstrīdētais atbrīvojums ir piešķirts, lai pārvarētu ekonomiskas dabas grūtības, bet nekur nav minējušas, kādu ieguldījumu vides jomā sniegs saņēmēji.
- (106) Minētais alternatīvais nosacījums par nolīguma noslēgšanu, kas paredzēts 51. punkta 1. apakšpunkta b) punktā, šajā gadījumā nav piemērojams, jo aplūkojamā laikposmā, kas ir pirms 2001. gada pamatnostādņu pieņemšanas, siltumnīcu kultūru audzētāji ir saņēmuši pilnīgu atbrīvojumu no akcīzes nodokļa un tātad nav maksājuši vairāk par Kopienas minimālo cenu ⁽²⁰⁾, tādu, kas varētu likt tiem darboties vides aizsardzības uzlabošanai, kā paredzēts pamatnostādņēs gadījumiem, kad samazinājums attiecas uz Kopienas nodokli.
- (107) Tomēr 2001. gada pamatnostādņu 52. punktā norādīts: ja ir ievērojami pieaudzis kāds esošais nodoklis un ja attiecīgā dalībvalsts uzskata, ka dažiem uzņēmumiem vajadzīgas atkāpes, tad pēc analogijas ir spēkā nosacījumi, kas izklāstīti 51. punkta 1. apakšpunktā attiecībā uz jauniem nodokļiem. Tādējādi vispirms jāpārbauda, vai akcīzes nodokļa palielinājums ir ievērojams.
- (108) No 46. apsvēruma tabulas izriet, ka akcīzes nodoklis nav jūtami pieaudzis, jo tā izmaiņas bija šādas: – 5,4 % no 1999. līdz 2000. gadam, – 6,98 % no 1999. līdz 2001. gadam, + 1,9 % no 1999. līdz 2002. gadam un + 1,3 % no 1999. līdz 2003. gadam. Izsekojot gadu secībā, akcīzes nodokļa izmaiņas bijušas šādas: – 5,4 % no 1999. līdz 2000. gadam, – 1,6 % no 2000. līdz 2001. gadam, + 9,5 % no 2001.– līdz 2002. gadam, – 0,5 % no 2002. līdz 2003. gadam. Tātad ir redzams, ka akcīzes nodoklis nemitīgi pazeminājies, izņemot 2001. un 2002. gadu. Tomēr šajā laikposmā reģistrēto pieaugumu nevar uzskatīt par nozīmīgu, jo patiesībā tas neatstāja gandrīz nekādu iespaidu uz patērētāju apkurei domātās dīzeļdegvielas cenu (kā redzams tabulā, dīzeļdegvielas cena šo divu gadu laikā ir pieaugusi tikai par 2,2 %). Šajā gadījumā nevar piemērot 2001. gada pamatnostādņu 52. punkta nosacījumus.
- (109) Visbeidzot, 2001. gada pamatnostādņu 53. punktā norādīts šādi: “Ja samazinājumi attiecas uz tādu nodokli, kas vēl nav saskaņots Kopienas līmenī, un ja valsts nodoklis ir zemāks nekā Kopienas obligātais minimums vai vienāds ar to, tad (..) atbrīvojumiem, ko piešķir, ir jāatbilst nosacījumiem, kas izklāstīti 45. un 46. punktā, un tiem jebkurā gadījumā jābūt izteiktai atļaujai izdarīt atkāpes no Kopienas obligātā minimuma.”
- (110) 2001. gada pamatnostādņu 45. punktā norādīts, ka uz šāda veida atbalstiem attiecas ierobežots termiņš pieci gadi, ja atbalsts pakāpeniski samazinās, un ka tā intensitāte var sasniegt 100 % no papildu izmaksām ⁽²¹⁾ pirmajā gadā, bet piektā gada beigās tam jābūt lineāri samazinātam līdz nullei.
- (111) 2001. gada pamatnostādņu 46. punktā norādīts, ka tāda atbalsta gadījumā, kurš netiek samazināts, tā ilgums ir ierobežots līdz pieciem gadiem un tā intensitāte nedrīkst pārsniegt 50 % no papildu izmaksām.
- (112) Šajā gadījumā Komisija jau ir konstatējusi, ka atbalsts netiek samazināts (sk. 88. apsvērumu). Tādējādi tam varētu piemērot vienīgi pamatnostādņu 46. punkta nosacījumus. Taču Itālijas iestāžu sniegtā informācija nekādi neļauj Komisijai secināt, ka atbalsta intensitāte nepārsniedz 50 % no produkcijas papildizmaksām saistībā ar akcīzes nodokli attiecībā pret tirgus cenām siltumnīcā audzētajiem produktiem.
- (113) Līdz ar to šo atbalstu nevar uzskatīt par atbilstīgu ne 2001. gada pamatnostādņu 46. punktam, ne arī to 53. punktam.

⁽²⁰⁾ EUR 13 par 1 000 kg laika periodā no 2000. līdz 2003. gadam un EUR 21 par 1 000 kg – sk. 43. apsvērumu.

⁽²¹⁾ Papildu izmaksas ir definētas pamatnostādņu 43. punktā – runa ir par papildu ražošanas izmaksām salīdzinājumā ar attiecīgo produktu tirgus cenām.

- (114) Šā lēmuma 94.–112. apsvērumā izklāstītie apsvērumi pierāda, ka aplūkojamais atbalsts nav saderīgs ar kopējo tirgu, pamatojoties uz 2001. gada pamatnostādnēm.
- (115) Kas attiecas uz citiem Itālijas iestāžu argumentiem dažādos lietas izskatīšanas posmos, Komisija konstatē, ka nav tādas informācijas, kas ļautu kļūdot 34. apsvēruma b) punktā izteiktās šaubas. Arguments, kas minēts 43. apsvērumā, pēc kura Itālijā veiktie pasākumi būtu saderīgi ar kopējo tirgu, ja saņēmēji maksā minimālo Kopienas mērogā noteikto summu, nav atbilstošs, jo siltumnīcu kultūru audzētāji saņēma pilnīgu atbrīvojumu no akcīzes nodokļa gandrīz visā aplūkojamā laikposmā un tātad nav maksājuši nodokļus.
- (116) Argumenti, kurus izklāstīja trešā ieinteresētā persona, kas paziņoja par saviem apsvērumiem pēc pirmās procedūras uzsākšanas, tāpat nesniedz nevienu pieņemamu faktu atbalsta saderībai ar kopējo tirgu. Attiecībā uz situācijas nenoteiktību, kādā varētu nonākt atbalsta saņēmēji nesaderības paziņošanas un atbalsta atgūšanas gadījumā, jāatceras, ka nesaderīga atbalsta atgūšana ir nepieciešama, lai atjaunotu bijušo stāvokli, tas nozīmē, stāvokli bez konkurences izkropļojumiem, kāds bija pirms atbalsta piešķiršanas. Fakts, ka atsevišķi uzņēmumi nebūs dzīvotspējīgi, ir tikai normāls iznākums tirgus konkurences apstākļos. Turklāt nepastāv pierādījumi, ka dīzeļdegvielas patēriņa samazināšanās noteikti pazeminātu iegūtās produkcijas kvalitāti (tas varētu vienīgi nedaudz aizkavēt nogatavošanos vai augšanu). Visbeidzot, atsaukšanās uz situāciju citās valstīs, lai attaisnotu konkurences izkropļojumus, nav pamatota. Šajā saistībā pietiek konstatēt, ka atbrīvojums pieļauj uzlabot Itālijas siltumnīcu kultūru audzētāju konkurences pozīcijas salīdzinājumā ar citu valstu audzētājiem un ka noteicošajam kritērijam jābūt pastāvošajai situācijai Itālijā, ja nebūtu atbrīvojuma.
- (118) Saskaņā ar Regulas (EK) Nr. 659/1999 14. panta 1. punktu, kad nelikumīga atbalsta gadījumos tiek pieņemti negatīvi lēmumi, Komisija izlemj, ka attiecīgā dalībvalsts veic visus vajadzīgos pasākumus, lai atgūtu atbalstu no saņēmēja (šajā gadījumā siltumnīcu kultūru audzētājiem). Itālijai tātad jāveic visi iespējamie pasākumi, lai atgūtu no atbalsta saņēmējiem piešķirto nesaderīgo atbalstu, kura summa atbilst atšķirībai starp piešķirto pilnīgo atbrīvojumu no akcīzes nodokļa un samazināto akcīzes nodokļa likmi, kura piešķirta citiem lauksaimniecības nozares uzņēmumiem. Saskaņā ar Komisijas paziņojuma "Ceļā uz Komisijas lēmumu efektīvu izpildi, kuros dalībvalstīm tiek uzdots atgūt nelikumīgu un nesaderīgu valsts atbalstu" ⁽²²⁾ 42. punktu Itālijas rīcībā ir četri mēneši, lai izpildītu šo lēmumu, sākot ar tā stāšanās spēkā. Atgūstamajam atbalstam pievieno procentus, kurus aprēķina saskaņā ar Komisijas Regulu (EK) Nr. 794/2004 ⁽²³⁾, ar ko īsteno Padomes Regulu (EK) Nr. 659/1999.
- (119) Tomēr saskaņā ar šo shēmu piešķirtais individuālais atbalsts, kurš piešķiršanas brīdī atbilst nosacījumiem, kas paredzēti Komisijas regulā, kura pieņemta saskaņā ar Padomes Regulas (EK) Nr. 994/98 ⁽²⁴⁾ (*de minimis* regula) 2. pantu, netiek uzskatīts par valsts atbalstu atbilstoši Līguma 87. panta 1. punktam.
- (120) Šā atbalsta piešķiršanas brīdī vēl nebija spēkā Kopienas noteikumi par *de minimis* atbalstu lauksaimniecībā.
- (121) Komisijas 2004. gada 6. oktobra Regula (EK) Nr. 1860/2004 par EK līguma 87. un 88. panta piemērošanu *de minimis* atbalstam lauksaimniecības un zivsaimniecības nozarē ⁽²⁵⁾ bija pirmie Kopienas pieņemtie noteikumi šajā jomā.

XI. SECINĀJUMS

- (117) Komisija konstatē, ka Itālija ir nelikumīgi īstenojusi minēto atbalstu, pārkāpjot EK līguma 88. panta 3. punktu. Še iepriekš sniegtā analīze pierāda, ka atbalstu nevar uzskatīt par saderīgu ar kopējo tirgu, jo tas neatbilst 2000. un 2007. gada lauksaimniecības pamatnostādnēm un 1994. un 2001. gada pamatnostādnēm vides aizsardzības jomā. Turklāt analīze ir pierādījusi, ka vienīgi direktīvu pastāvēšana nevar pamatot tādu pasākumu piemērošanu, kas var radīt konkurences izkropļojumus, un Itālijas iestādes nav izklieģušas Komisijas šaubas, kad tā uzsāka Līguma 88. panta 2. punktā paredzēto procedūru.
- (122) Saskaņā ar Regulu (EK) Nr. 1860/2004 atbalsts, kas nepārsniedz EUR 3 000 maksimālo robežu vienam saņēmējam trīs gadu laika posmā (ši summa ietver uzņēmumam piešķirto *de minimis* atbalstu), neietekmē tirdzniecību starp dalībvalstīm un neizkropļo konkurenci vai nedraud to izkropļot, tādēļ uz to neattiecas Līguma 87. panta 1. punkts.

⁽²²⁾ OV C 272, 15.11.2007., 4. lpp.

⁽²³⁾ OV L 140, 30.4.2004., 1. lpp.

⁽²⁴⁾ OV L 142, 14.5.1998., 1. lpp.

⁽²⁵⁾ OV L 325, 28.10.2004., 4. lpp.

- (123) Piemērojot Regulas (EK) Nr. 1860/2004 5. pantu, iepriekš sacītais attiecas arī uz atbalstu, kas piešķirts pirms tās stāšanās spēkā, ja tas atbilst visiem 1. un 3. pantā paredzētajiem nosacījumiem.
- (124) Regulu (EK) Nr. 1860/2004 2008. gada 1. janvārī aizstāja ar Komisijas 2007. gada 30. decembra Regulu (EK) Nr. 1535/2007 par EK līguma 87. un 88. panta piemērošanu *de minimis* atbalstam lauksaimniecības produktu ražošanas nozarē ⁽²⁶⁾, kas *de minimis* atbalsta apmēru katram saņēmējam palielināja līdz EUR 7 500 triju finanšu gadu periodā neatkarīgi no atbalsta veida un mērķa, nepārsniedzot attiecīgajai dalībvalstij noteikto maksimālo summu, kas atbilst 0,75 % no nozares gada produkcijas vērtības.
- (125) Šīs regulas 6. panta 1. punkts nosaka, ka regulu "piemēro atbalstam, ko lauksaimniecības produktu ražošanas nozares uzņēmumiem piešķir līdz 2008. gada 1. janvārim, ja šis atbalsts atbilst visiem 1. līdz 4. panta nosacījumiem, izņemot prasību skaidri atsaukties uz šo regulu, kas minēta 4. panta 1. punkta pirmajā daļā".
- (126) Šādā kontekstā Komisija neuzskata, ka nodokļu samazinājums, kas nepārsniedz EUR 3 000, būtu valsts atbalsts, ar nosacījumu, ka tā piešķiršanas brīdī tas atbilst Regulas (EK) Nr. 1860/2004 noteikumiem, tāpat kā nodokļa samazinājums, kas nepārsniedz EUR 7 500, ar nosacījumu, ka tā piešķiršanas brīdī tas atbilst Regulas (EK) Nr. 1535/2007 noteikumiem,

IR PIENĒMUSI ŠO LĒMUMU.

1. pants

Atbalsta shēma – atbrīvojums no akcīzes nodokļa par siltumnīcu apsildīšanai izmantoto dīzeļdegvielu –, kuru Itālija pretlikumīgi īstenojusi laikposmā no 2000. gada 3. oktobra līdz 2001. gada 30. jūnijam, kā arī 2002., 2003. un 2004. gadā, nav saderīga ar kopējo tirgu.

2. pants

1. Itālija atgūst no saņēmējiem 1. pantā minēto nesaderīgo atbalstu.

2. Par atgūstamajām summām aprēķina procentus no dienas, kad atbalsts nonācis saņēmēja rīcībā, līdz tā faktiskās atgūšanas dienai.

3. Procentus aprēķina pēc salikto procentu formulas saskaņā ar Regulas (EK) Nr. 794/2004 V nodaļu.

3. pants

Uz shēmas pamata piešķirtā atbalsta atgūšana, kas minēta 1. pantā, ir tūlītēja un efektīva.

Itālija nodrošina šā lēmuma īstenošanu četru mēnešu laikā pēc tā izziņošanas.

4. pants

Divu mēnešu laikā pēc šā lēmuma izziņošanas Itālija iesniedz šādu informāciju:

- atbilstīgi 1. pantā minētajai shēmai piešķirtā atbalsta saņēmēju saraksts, kurā uzrādīta katram saņēmējam saskaņā ar shēmu piešķirtā atbalsta kopsumma;
- no katra saņēmēja atgūstamā atbalsta summa (pamatsumma un procenti);
- detalizēts jau veikto un paredzēto pasākumu apraksts, lai izpildītu šo lēmumu;
- dokumenti, kas apliecina, ka saņēmēji informēti par atbalsta atgūšanas rīkojumu.

Itālija informē Komisiju par pieņemto valsts pasākumu norisi līdz pilnīgai 1. pantā minētā atbalsta atgūšanai. Tā pēc Komisijas pieprasījuma bez kavēšanās sniedz informāciju par jau veiktajiem un plānotajiem pasākumiem, lai nodrošinātu šā lēmuma izpildi. Turklāt tā sniedz sīku informāciju par atgūstamā atbalsta summām un to procentiem, kas jau ir atgūti no atbalsta saņēmēja.

5. pants

Šis lēmums ir adresēts Itālijas Republikai.

Brišelē, 2009. gada 13. jūlijā

Komisijas vārdā –
Komisijas locekle
Mariann FISCHER BOEL

⁽²⁶⁾ OV L 337, 21.12.2007., 35. lpp.